

→ **Maandag** Vakantieliefdes | **Dinsdag** Hier langs de kust | **Woensdag** Waar is dat feestje? | **Donderdag** Vakantieliefdes | **Vrijdag** Hier

Onbewoond eilandje met uitzicht op kolencentrale

▲ Struinen op het mythische Rottumeroog, met op de achtergrond de deprimerende skyline van Eemshaven. FOTO'S BOB VAN HUËT

In alle rust, onder krijssende meeuwen, zonder afleiding.

AD-verslaggever Bob van Huët wandelt 3 weken langs de Nederlandse kust, vanaf Noord-Holland naar het noordelijkste puntje.

Op zoek naar mooie ontmoetingen en verhalen die aan het denken zetten.

HIER LANGS DE KUST DAG 32

Rottumeroog
Aantal stappen: 5714
Aantal kwallen: 0

Godfried Bomans en Jan Wolkers zaten daar ooit, op Rottumerplaat. Door het gesleep van zand in de 'dynamische' getijden van de Waddenzee is het noordelijkste strand van Nederland inmiddels groter dan dat van Rottumeroog. Beide schrijvers speelden hier Robinson Crusoe in 1971. Echte BN'ers op een onbewoond eiland, dat was wat. Het werd een nationale gebeurtenis door de radioprogramma's die Willem Ruijs eromheen maakte vanuit Warffum.

Bomans, Wolkers en Ruis zijn niet meer onder ons. Plaat en oog wel. Ze koesteren nog steeds hun onbewoonde status, als je de vogeltellers en de gelimiteerde excursies door Staatsbosbeheer niet meetelt. Rottumerplaat is momenteel helemaal niet toegankelijk omdat er nog lepelaars broeden. Rottumeroog mag weer even. Rijkswaterstaat en de provincie Groningen staan beheerder Staatsbosbeheer 25 excursies per jaar toe, uiteraard buiten het broedseizoen. Omdat je niet naar een onbewoond eiland kunt gaan wanneer dat zo uitkomt, maak ik een onderbreking in de lange wandeltocht. Ameland en Schiermonnikoog moeten even wachten, want eerst nu kan ik met de ms Noordster naar het achterste Nederlandse Waddeneiland.

Zandlabyrint

Het wordt een tocht door dat deels nog onzichtbare zandlabyrint van banken en dremfels. Dat blijft fascineren. De vertaling van het 100 jaar oude en nog steeds spannende spionageboek *The Riddle of the Sands* (Het Raadsel van de Wadden) van Erskine Childers verkoopt nog steeds prima in deze regio, hoor ik.

De koers van de ms Noordster is onnavolgbaar voor de leek, alsof je van Arnhem naar Nijmegen zou willen maar dan reist via Utrecht en Rotterdam en onderweg ook nog eens Den Haag en Oegstgeest moet aandoen. En dan ben je er nog niet want eerst moet je nog een stukje wadlopen. Pas dan zet je voet op een deels met bloeiend lams-

oor en zeekraal bedekt land waarvoor de familie Toxopeus in 1965 de laatste eilandvoogd leverde.

AD-collega Jeroen Schmale stond 5 weken geleden met één been in België toen hij begon aan onze strandestafette. Ik kijk nu aan tegen het Duitse eiland Borkum, dat vanaf hier goed te zien is. Iets té goed, bijna. De boulevard is er volgestort met beton, zij het deze keer voor hotels. Het grootste van de Oost-Friese Waddeneilanden trekt jaarlijks een kwart miljoen toeristen en wordt geroemd om zijn heilzame kuren.

De Rottumerooggangsters genieten. Over het algemeen zijn het mensen die al heel lang naar het exclusieve eiland wilden gaan. Sommigen visten al eens achter het net omdat de excursies doorgaans uitverkocht zijn, ondanks een prijsje van 85 euro per persoon. Vooral voor een tocht in het weekend moet je snel zijn.

Rottumeroog en Rottumerplaat hebben een mythische aantrekkingskracht, verklaart Jorien Bakker van Staatsbosbeheer de belangstelling. Vooral omdat ze zo moeilijk bereikbaar zijn en de natuur 'hier in zijn volledige kracht staat'. Dat laatste is nog maar op heel weinig plekken in Nederland het geval.

„Hier doen we niks. Er wordt niks gemaaid, niks geplant, niks aangelegd. Beheer betekent hier toezicht, monitoren en het organi-

seren van excursies. Het gebied van de Oostvaardersplassen komt misschien in de buurt, alleen is dat door mensen aangelegd.”

Kolencentrale

Toch bekruipt me al wandelend enige teleurstelling. Ja, dit is een prachtig onbewoond eiland, een bijzondere uithoek van Nederland. Maar de burens doen daaraan afbreuk. De mythe is ingeklemd tussen een windmolenpark rechts, dan pal vooruit de hotelcosta van Borkum en links de deprimerende skyline van de Eemshaven met zijn dampende kolencentrale. Het schreeuwt hier om een Jan Wolkers die van leer trekt omdat het decor voor de vogels eigenlijk is verkloot. Staatsbosbeheervrijwilliger en excursieleider Emo Klunder die hier al jaren komt, preekt vol passie over de zeldzame planten en de honderdduizenden steltlopers die hier fouageren. De schoonheid van de natuur raakt hem, maar de aanblik van de Eemshaven houdt hij liever in zijn rug.

Je moet politicus zijn om daar nog een draai aan te geven. Tim Zwertbroek, fractieleider van D66 in Provinciale Staten van Groningen, is ook mee. „Ik zie ook liever de kwelders dan de kolencentrale. Maar misschien hoort dat er ook bij. Het maakt Rottumeroog unieker. Dat je de contrasten zo naast elkaar ziet. Het is enorm leerzaam hier rond te lopen,” zegt hij.

Het leerzame zit 'm er vooral in dat je ziet hoe kwetsbaar dit gebied is. Het maakt Zwertbroek strijdbaar om te voorkomen dat de Nederlandse Aardolie Maatschappij (NAM) nog meer gaat boren onder het wad. „Het vertrouwen in de NAM is volledig weg. Ook al zeggen ze dat hieraan geen risico's kleven. Na Groningen geloven mensen de experts niet meer op hun blauwe ogen. Ook mijn vertrouwen is zeer geschaad,” aldus het Groningse Statenlid.

Zeehondje Karina

De zon geeft de wolken al wat avondgloed als ik terugstruin naar de ms Noordster die droog ligt en wacht op het tij. Marleen van der Werf maakt tijdens de excursie verken-

Alsof je van Arnhem naar Nijmegen wil maar dan reist via Utrecht en Rotterdam

langs de kust | **Zaterdag** Waar is dat feestje?

◀ **Filmmaakster Marleen van der Werf** verkent het landschap richting Rottumerplaat.

▲ **Vogelaar en excursieleider Emo Klunder**, vrijwilliger van Staatsbosbeheer, weet uit ervaring waar de fouragerende steltlopers te vinden zijn.

nende opnamen. De geprezen jonge cineaste van onder meer het internationaal onderscheiden *Wadland* zoekt voor haar volgende film de magie van het onbewoonbare eiland, de poëzie van de leegte. Ze filmt daarom de tijdelijke zandvlakte die zo onmetelijk lijkt dat je die met wat Arabische muziek eronder gemakkelijk zou kunnen aanzien voor de eindeloze woestijn in Marokko. Daar aan de horizon ligt Rottumerplaat, waar Bomans beroerd werd van de meeuwenherrie en Wolkers een zeehondje redde dat hij vernoemde naar zijn Karina. Van der Werf gaat het hier niet vinden, de magie. In de poëzie van de leegte past geen kolencentrale.

Rottumeroog

WAAR IS DAT FEESTJE?

Wie als laatste zijn bed opzoekt, scoort punten

Dwars door Europa fuiven verslaggevers Pim Bijl en Daan Sanders mee als er ergens een leuk feestje is.

Gisteren liep Sjors in een piratenpak met een fles wodka over de camping. Nu is hij in dezelfde uitdossing en met een blikje bier in zijn hand aan het frisbeeën. Als 'entertainer' scoor je namelijk punten en Sjors wil zijn koppositie in het klassement graag behouden. Sjors, Pascal, Dirk, Paul en Pieter, jeugdvrienden uit het Brabantse Heeswijk-Dinther, huurden een 7 meter lange camper en vertrokken op de bonnefooi richting de zon. Ze feestten in Praag en op het Hongaarse Sziget Festival. Nu zijn ze in Siofok, aan het Balatonmeer. Om de reis extra cachet te geven, bedachten de

mannen een lijst met opdrachten. Van afwassen tot koken, van als laatste het bed opzoeken tot praten met een buitenlander. De daaraan gekoppelde puntentelling leidt tot een winnaar, die na de vakantie op kosten van de vier anderen mee uit eten wordt genomen. „Maar het is vooral bedoeld om veel gekke dingen te doen,” zegt Sjors. De leider in het klassement mag het 'Captainpak' aan en de 'geniale' hoed dragen. Sjors, die hier op de camping trots paradeert in zijn piratenpak, ziet het wel zitten. „Ik doe de meeste gekke dingen, dus ik zal het gratis etentje wel verdienen.”

VAKANTIELIEFDE

Romantiek op het dek van een platbodem

Wie denkt niet met weemoed terug aan een vakantieliefde? Deze zomer tekent Mark van der Werf de mooiste verhalen op.

Lang, slank, blauwe ogen en blond haar: zo zou de man die **Hannie Dierx** ooit ging veroveren eruitzien. Daar was ze jarenlang van overtuigd. Het liep net iets anders. Want de vent die ze in de zomer van 1989 strikte (en met wie ze nog steeds samen is) was niet lang en niet slank, hij had géén blauwe ogen en ook al geen blond haar. „En toch,” zegt Hannie, „wist ik meteen: hem moet ik hebben.” Hannie was toen 26 en zij ging een week zeilen op de Waddenzee. De groep van dik twintig vakantiegangers moest zelf koken, de wc

schoonmaken en koffiezetten. Een van de reisleiders die de corveeroosters maakte, was Hans, en toen Hannie hem op het gangboord met twee pilsjes zag lopen, was ze verkocht. „Ontzettend lief en behulpzaam,” noemt ze hem. Heel wat uurtjes lagen ze op het 'knuffelbankje' van de platbodem. „En in een slaapzak brachten we de nacht door op het dek.” Hannie ging na de reis nog met haar ouders op vakantie. „Toen ik thuis kwam was ik net jarig geweest en had Hans een prachtig cadeau laten bezorgen: een bos met 27 rozen.”